

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1491/22-E

Název	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. armády 485
Sídlo	Čsl. armády 485, Horní Předměstí, 572 01 Polička
E-mail	skola@soupolicka.cz
IČO	62 031 961
Identifikátor	600 012 735
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Boris Preissler
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Čsl. armády 485, Polička
Termín inspekční činnosti	11. až 14. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. Armády 485 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny.

Ve střední škole se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 357 žáků, z toho 235 žáků ve tříletých oborech středního vzdělání s výučním listem 29-54-H/01 *Cukrář*, 65-51-H/01 *Kuchař-číšník*, 29-56-H/01 *Řezník-uzenář* a 145 žáků ve třídách čtyřletých oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou 65-41-L/01 *Gastronomie* a 65-42-M/01 *Hotelnictví*, všichni v denní formě vzdělávání. Škola evidovala 38 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho se pět žáků vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu, čtyři měli odlišný mateřský jazyk. Nejvyšší povolený počet žáků (kapacita) střední školy je 755 žáků.

Žákům ze vzdálenějších míst škola zajišťuje ubytování v domově mládeže, který se nachází v areálu školy. Ubytováno bylo celkem 133 žáků (kapacita 135).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve škole vyučované obory vzdělání jsou si blízké zaměřením na potravinářství a služby, což umožňuje efektivní využívání personálních i materiálních podmínek (např. zastupitelnost vyučujících). Od předchozí inspekční činnosti v lednu 2016 došlo ke změně ve vedení školy (na pozici zástupce ředitele pro teoretické vzdělávání). Počet žáků se zvýšil téměř o 60 (nárůst zvláště u oborů středního vzdělání se závěrečnou zkouškou). Ředitel školy využívá svoje dlouholeté zkušenosti ve funkci k systematickému řízení provozu školy, funkčnímu rozdělení kompetencí a delegování odpovědnosti za svěřené úkoly. Pravidelné porady a neformální setkávání s pedagogy i žáky zajišťují plynulý chod školy a podporují příznivé klima přispívající k úspěšné realizaci výchovně vzdělávacího procesu ve škole. Pravidla svého fungování má škola přehledně nastavena.

Vedení školy se v uplynulém období zaměřilo hlavně na organizování činnosti v souvislosti s pandemií COVID-19, zlepšení materiálních podmínek pro odborné vzdělávání a rozšíření propagace školy. Hlavně vybavení a organizace odborného výcviku vytváří velmi dobré podmínky pro výuku žáků v prostředí reálných provozů. Vedení školy dbá na postupné obměňování a modernizaci zařízení v souladu s aktuálními požadavky vyučovaných oborů vzdělání. Pedagogický sbor je poměrně stabilní. Vyučující se pravidelně zúčastňují dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které je převážně zaměřeno na moderní vývojové trendy v jednotlivých oborech. Vedení školy vykonává kontrolní a hospitační činnost vzdělávacího procesu, ale závěry z této činnosti jen v malé míře poskytují konkrétní doporučení či opatření směřující ke zlepšení pedagogické práce učitelů. Např. kratší pedagogická praxe zatím nekvalifikovaného učitele se projevila ve vysoké náročnosti učiva, monotónní struktuře výuky a minimálním prostoru pro zapojení žáků. Podpora učitelů ve zlepšování průběhu vzdělávání není v praxi plně účinná. Vedení se zajímá o zpětnou vazbu k práci školy (např. v období COVID-19 proběhla dvě plošná šetření mezi žáky k podpoře efektivnosti probíhající distanční výuky). Pro školní rok 2022/2023 patří k prioritám zpracování vlastního hodnocení práce školy.

Školní poradenské služby zajišťuje výchovná poradkyně a metodička prevence. Nastavený systém umožňuje identifikaci a evidenci žáků s potřebou podpůrných opatření. Práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve výuce koordinuje výchovná poradkyně, která ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními v případě potřeby vypracovává individuální vzdělávací plány a informuje učitele o potřebách žáků. Metodickou a poradenskou činnost pro žáky, kteří se ocitají v náročných životních situacích, zabezpečuje také školní psychologka.

Počet vyučovaných žáků činí pouze přibližně polovinu stanovené kapacity školy, přesto některé skupiny musí využívat i menší učebny s např. nevýhodným uspořádáním žakovského nábytku. Také výukové prostory pro odborný výcvik žáků a zázemí jejich

učitelů ve školní cukrářské dílně jsou stíněné. Již od minulé inspekční činnosti přetrvávají nevyhovující podmínky sociálního zařízení u jednotlivých pokojů domova mládeže (výrazné opotřebení, častá poruchovost). Ubytování žáci mají k dispozici vybavení pro odpočinek (klubovnu) a samostudium.

Za účelem získávání dalších finančních prostředků škola provozuje doplňkovou činnost v oblasti hostinských a ubytovacích služeb, pořádáním různých kurzů a dalších vzdělávacích akcí. Přínosem je využívání vlastních prodejen (cukrárna, maso-uzeniny) s cílem přímé realizace produktivní činnosti žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem většiny hospitované výuky teoretických i prakticky zaměřených předmětů bylo přínosné motivování, které přispívalo ke zvýšení zájmu žáků. Atmosféra byla založena na vzájemné důvěře a respektu, pedagogové respektovali pracovní tempo žáků, poskytovali dostatek času na vypracování úloh. Výukové cíle zaměřené na rozvoj žáků byly často zaměněny za téma hodiny. I proto negativem větší části hospitované výuky byly závěry hodin, kdy jen málo docházelo k vyhodnocení (ověření) naplnění vytčených cílů. Někdy nebyly ani hodiny funkčně zakončeny (např. chybělo závěrečné shrnutí učiva, získání zpětné vazby o pochopení učiva žáky, zhodnocení kvality práce žáků, pochvaly spolupracujících žáků). Individuální ústní ověřování osvojení učiva bylo zaznamenáno ojediněle.

I když ve vyučovacích hodinách převažoval spíše frontální styl výuky (nejčastěji s využitím řízeného dialogu, který většinou umožňoval aktivní zapojení žáků ve výuce), byla tato výuka vhodně strukturovaná, přínosně doplňovaná samostatnou prací žáků a občas i prací ve skupinách. Učitelé cíleně měnili formy práce, aktivizovali žáky a společnou práci hodnotili, průběžně využívali motivační hodnocení. Výuka cizích jazyků byla vhodně vedena v příslušném jazyce, byly procvičovány všechny jazykové kompetence s důrazem na ústní projev žáků a poslech. Učitelé podporovali žáky ve vyjádření vlastního názoru a kladli otázky podporující myšlení. Občas byla ve výuce účelně využita chyba. Využití didaktické techniky většinou podporovalo názornost výuky, případně bylo podkladem k samostatné práci žáků. Vyhledávání a porovnávání informací prostřednictvím účelného využití didaktické techniky bylo zaznamenáno výjimečně. Pro vyšší efektivitu vzdělávání učitelé využívali pracovní listy (např. k rozvoji čtenářské gramotnosti, procvičení a upevnění učiva). Pouze výjimečně bylo zřejmé, že žáci jsou zvyklí na vlastní i vzájemné vrstevnické hodnocení a umí ho účelně používat. Prostor pro tento motivační faktor dalšího učení a prostředek osobnostního rozvoje žáků učitelé vytvářeli minimálně.

Ve značné části výuky byla stále ještě hlavní aktivita na učitelích, žáci pasivně přijímali hotové poznatky, do sešitů si zaznamenávali nadiktované nové učivo, případně ho neefektivně opisovali z prezentace pro potřeby přípravy mimo vyučování. Málo byly do této výuky zařazovány účinné aktivizační metody. Zvolené metody a formy práce podporovaly žáky v aktivní práci nedostatečně, tato část výuky působila jednotvárně, ale přesto probíhala v příjemné atmosféře a za naprosté kázně žáků.

Výuka odborného výcviku byla sledována v odborných učebnách školy a školních dílnách, ve školní jídelně a kuchyni. Společným rysem této výuky byla její vysoká odborná úroveň a individuální práce se žáky s ohledem na jejich vzdělávací potřeby. Žáci pracovali se zájmem a prokazovali dovednosti stanovené školním vzdělávacím programem. Byli vedeni k zodpovědnosti a ke kvalitě při plnění zadaných samostatných úkolů. Při skupinové práci ochotně spolupracovali a navzájem si pomáhali. V průběhu činností poskytovali učitelé žákům zpětnou vazbu ke správnosti provedení, v hodnocení je vedli k sebereflexi jejich

výkonu, k poučení se z chyby, vhodně je motivovali k dalšímu učení. Velice dobře bylo organizačně zvládnuto propojení výuky žáků s produktivní prací. V závěru odborného výcviku zejména u gastronomických oborů byl věnován dostatečný prostor a čas pro individuální sebereflexi žáků a pro vlastní zhodnocení výkonu, které bylo ve výsledku vhodně korigováno učiteli. Velmi dobré výsledky vzdělávání, hotové žákovské výrobky, jsou v regionu oblíbené a škola se jimi dlouhodobě příkladně prezentuje na veřejnosti. U všech sledovaných skupin žáků byla zřejmá přátelská, příjemná a tvůrčí atmosféra.

Činnost domova mládeže je organizována napříč výchovnými skupinami. Pro ubytované je vytvářeno pozitivní přátelské klima nahrazující rodinné prostředí, zajištěna je podpora k učení a k efektivnímu využívání volného času. Nabídka zájmových aktivit je pestrá, od rukodělných prací, přes různé druhy sportu (bruslení a plavání v městských zařízeních), školní hřiště využívané na míčové hry. Vychovatelé spolupracují s ostatními pedagogy školy, zvláště s pracovníky školního poradenského pracoviště (výchovnou poradkyní a metodičkou prevence) a externí psycholožkou, předávají si vzájemně informace o žácích, zvláště o těch s potřebou podpůrných opatření a společně mají snahu je řešit. Přínosem ke zlepšování podmínek na domově mládeže je činnost žákovské samosprávy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální a skupinové výsledky vzdělávání zjišťuje škola obvyklými interními evaluačními nástroji (především písemné a ústní zkoušení). Zákonní zástupci jsou o průběžných výsledcích žáků informováni. Výsledky žáků a tříd jsou sumarizovány a projednávány na jednáních pedagogické rady. Škola realizuje systém vlastních podpůrných aktivit pro prevenci školní neúspěšnosti žáků. Výsledky žáků jsou průběžně sledovány, v případě zájmu žáci využívají i individuální konzultace.

Činnost metodika prevence je zaměřena především na prevenci záškoláctví, popřípadě nevhodného chování žáků při výuce, předcházení školní neúspěšnosti, projevů šikany, kyberšikany a vedení žáků ke zdravému životnímu stylu. Ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou aktivně řeší prevenci předčasných odchodů žáků ze vzdělávání (počet odcházejících žáků klesl). Na základě dlouhodobých zkušeností a osvědčených kontaktů s odbornými institucemi jsou organizovány výchovně preventivní programy a jiné vzdělávací aktivity.

Škola motivuje a podporuje žáky v účasti na soutěžích odbornosti, ve kterých dlouhodobě vykazují vynikající výsledky v rámci republiky např. v době inspekční činnosti organizovala soutěž v odborných dovednostech žáků oboru vzdělání 29-56-H/01 *Řezník-uzenář*. Účastníci soutěže pozitivně hodnotili organizaci soutěže a její motivační přínos k dalšímu učení žáků, získávání náhledu na práci konkurence, k vytváření pozitivních postojů žáků a budování hrdosti na obor, kterému se učí.

Na konci školního roku 2021/2022 neprospělo ve všech ročnících celkem dvacet žáků (necelých 8 % z celkového počtu 291 žáků). Vzhledem k pandemii COVID-19 a důsledkům vyplývajícím z karanténních opatření bylo několika z nich povoleno opakování ročníku. Hrubá neúspěšnost žáků oboru vzdělání zakončených maturitní zkouškou (podíl žáků, kteří u maturitní zkoušky neuspěli nebo ji nekonali a žáků, kteří byli k maturitní zkoušce přihlášení) činila přibližně 28 %. V posledních třech letech skládali žáci maturitní zkoušku kromě českého jazyka hlavně z anglického jazyka, problémy žákům činil nejvíce didaktický test z českého jazyka. U oborů vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou škola zaznamenala také negativní dopad karanténních opatření na docházku a plnění školních povinností (např. předčasné ukončování vzdělávání ve třetím ročníku před složením

závěrečné zkoušky). Hrubá neúspěšnost žáků oboru vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou činila přibližně 15 %. Opatření ke snížení negativních dopadů distanční výuky formou doučování jsou žáky využívána hlavně na základě doporučení jednotlivých vyučujících.

Výuka je pravidelně doplňována nabídkou specializačních kurzů pro žáky (např. barmanský, baristický, carvingový), jejichž absolvování podporuje širší uplatnění absolventů školy na trhu práce a zároveň žáky seznamuje s novými trendy v oboru. Škola pořádá každý rok vzájemné výměnné stáže žáků a učitelů do zahraničí v rámci programu *Erasmus+* (např. Itálie, Francie, Slovensko). Učitelé spolupracují s řadou partnerů a v návaznosti na zaměření školy také se čtyřmi odbornými asociacemi. Výsledky přijímacího řízení dokládají úspěšnost prezentace školy a systému náboru nových žáků. Pozitivní zpětnou vazbou je, že uchazeči o vzdělávání naplňují obory vzdělání s výučním listem, většina absolventů pracuje v oboru (zejména absolventi oboru vzdělání *29-56-H/01 Řezník-uzenář*).

Závěry

Vývoj školy

- nárůst počtu žáků
- vzhledem k závěrům předchozí inspekční činnosti dílčí zlepšení využívání efektivnějších metod výuky částí učitelů

Silné stránky

- příbuzné obory vzdělání vyučované ve škole umožňují efektivní využívání vytvořených podmínek (jak personálních, tak prostorových)
- dobré organizační propojení výuky odborného výcviku s produktivní činností žáků; podpora žáků v účasti v odborných soutěžích, ve kterých dosahují velmi dobrých výsledků
- výborně fungující spolupráce se smluvními a sociálními partnery

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- v části teoretické výuky nadále přetrvává předávání vědomostí žákům frontální formou s nižším zastoupením efektivnějších metod, zpětnovazební systém školy je v této oblasti méně efektivní
- špatný technický stav sociálního zařízení a materiálního vybavení některých pokojů domova mládeže

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit kontrolní systém, další vzdělávání pedagogů i náplň činnosti předmětových komisí na zlepšení organizace částí vyučovaných hodin
- zajistit rekonstrukci sociálních zařízení na domově mládeže

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k 14. 10. 2022
2. Školní vzdělávací programy oborů vzdělání platné ve školním roce 2022/2023
3. Školní řád střední školy, vnitřní řád domova mládeže, školní rok 2022/2023
4. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2021/2022 (výběr)
5. Rozvrhy hodin tříd, školní rok 2022/2023
6. Matrika, školní rok 2022/2023
7. Třídní knihy, Deníky evidence odborného výcviku, Deníky výchovných skupin domova mládeže, školní rok 2022/2023(výběr)
8. Přeřazovací plány odborného výcviku pro školní rok 2022/2023
9. Plán kontrol a hospitací a záznamy z kontrolní činnosti ve školním roce 2022/23
10. Doklady k zajištění bezpečnosti práce (výběr)
11. Personální dokumentace k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)
12. Dokumentace výchovného poradenství a školní prevence, školní rok 2022/2023 (výběr)
13. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2021/2022
14. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-975/16-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jaroslav Loučka, v. r.

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Mgr. Petra Holánková, v.r.

Mgr. Hana Rozsypalová, školní inspektorka

Mgr. Hana Rozsypalová, v.r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová, v.r.

Mgr. Alena Kloučková, odbornice v oblasti
gastronomie

Mgr. Alena Kloučková,

V Pardubicích 11. 11. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Boris Preissler, ředitel školy

Mgr. Boris Preissler,

V Poličce 23. 11. 2022